

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การยอมรับเทคโนโลยีการปลูกกาแฟอราบิก้าของเกษตรกรผู้ปลูกชาเมี่ยงในโครงการขยายผลโครงการหลวงปางมะโอ ตำบลแม่่นะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นายภูวไนย ต่ายเต็มทอง

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) ส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. วรทัศน์ อินทรคัมพร อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

รองศาสตราจารย์ คุณหญิง ณ ลำปาง

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ดร. นริศ ยิ้มยิ้ม

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกกาแฟอราบิก้า และเพื่อศึกษาปัญหาการยอมรับเทคโนโลยี อุปสรรค และแนวทางการแก้ไข ตลอดจนข้อเสนอแนะของเกษตรกรในพื้นที่โครงการขยายผลโครงการหลวงปางมะโอ ตำบลแม่่นะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ เกษตรกรผู้ปลูกชาเมี่ยงที่ปลูกกาแฟอราบิก้า ในพื้นที่โครงการขยายผลโครงการหลวงบ้านปางมะโอ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 52 ครัวเรือน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้ค่าทดสอบค่าไค-สแควร์ (Chi-square Test)

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 67.3 เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 50.2 ปี ส่วนมากมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่หก เกษตรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวน มีแรงงานทำการเกษตรเฉลี่ย 2.3 คนต่อครอบครัว มีพื้นที่ทำการเกษตรของตนเองเฉลี่ย 20.65 ไร่ และมีพื้นที่ปลูกกาแฟอราบิก้าเฉลี่ย 5.02 ไร่ โดยมีผลผลิตของกาแฟอราบิก้าเฉลี่ย 72.85 กิโลกรัมต่อครอบครัว และมีรายได้จากการขายผลผลิตกาแฟอราบิก้าเฉลี่ย 7,100.29 บาทต่อครอบครัว เกษตรกรมีประสบการณ์ในการปลูกกาแฟอราบิก้า 7.62 ปี ได้รับการอบรมเทคโนโลยีการปลูกกาแฟอราบิก้าโดยเฉลี่ย 1.79 ครั้งต่อปี เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้เงินทุนจากสองแหล่งทุนในการปลูก

กาเฟอร่าบีก้า ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรภายนอกในระดับที่น้อย เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการปลูกกาเฟอร่าบีก้าในระดับมาก

ในด้านการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกกาเฟอร่าบีก้า เกษตรกรมีความคิดเห็น และการนำไปปฏิบัติในระดับมาก เกษตรกรมีการเตรียมการก่อนปลูก การปลูกและการดูแลรักษา ตามวิธีการแนะนำ

จากการทดสอบสมมติฐานด้วยใช้ค่าทดสอบค่าไค-สแควร์ (Chi-square Test) เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม กับยอมรับเทคโนโลยีการปลูกกาเฟอร่าบีก้า พบว่ามีเพียงการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกกาเฟอร่าบีก้า และทัศนคติ ที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกกาเฟอร่าบีก้าของเกษตรกรผู้ปลูกชาเมี่ยงในพื้นที่โครงการขยายผลโครงการหลวงปางมะโออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 0.05

ปัญหาการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกกาเฟอร่าบีก้าเพื่อเพิ่มรายได้ในสวนเมี่ยงของเกษตรกรในโครงการขยายผลโครงการหลวงปางมะโอนั้น ส่วนใหญ่พบว่าประสบปัญหา 1) ด้านปัจจัยการผลิต ได้แก่ ปุ๋ยเคมี สารกำจัดแมลง และโรคพืชมีราคาสูง 2) ด้านการปลูก และการดูแลรักษา เกิดการระบาดของเพลี้ยหอยซึ่งเป็นแมลงศัตรูพืชที่สำคัญทำให้ต้นกาเฟอร่าบีก้าชะงักการเจริญเติบโต 3) ด้านการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวพบว่าเกษตรกรยังต้องการความรู้ในการแปรรูปกาเฟอร่าบีก้าเพื่อพัฒนาคุณภาพผลผลิตกาเฟอร่าบีก้าต่อไป

ข้อเสนอแนะของการปลูกกาเฟอร่าบีก้าเพื่อเพิ่มรายได้ในสวนเมี่ยงนั้น ภาครัฐควรให้การสนับสนุนด้านเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเพื่อให้ความรู้ ติดตามดูแลอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในเรื่องของการปลูกกาเฟอร่าบีก้า การป้องกันกำจัดโรคแมลง ศัตรูที่สำคัญของกาเฟอร่าบีก้า การแปรรูปกาเฟอร่าบีก้าให้ได้คุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาด ตลอดจนความรู้การบริหารจัดการกลุ่มผู้ปลูกกาเฟอร่าบีก้าให้เป็นรูปแบบของวิสาหกิจชุมชน

Independent Study Title Adoption of Arabica Coffee Cultivation Technology by Miang Tea Farmers in Royal Project Extended Program at Pang Ma-O Village, Mae Na Sub-district, Chiang Dao District, Chiang Mai Province

Author Mr. Bhuwanai Taitaemthong

Degree Master of Science (Agriculture) Agricultural Extension

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Dr. Wallratat Intaruccomporn Advisor

Assoc. Prof. Dusdee Na Lampang Co-advisor

Dr. Narit Yimyam Co-advisor

Abstract

The objectives of this research were to study the factors related to the adoption of Arabica coffee cultivation technology and to explore the problems, obstacles and solutions of Arabica coffee cultivation technology among the Miang-tea farmers in Royal Project's Extension Program at Pang Ma-O Village, Mae-na Sub-district, Chiang- dao District, Chiang Mai Province

The population of this research was 52 farmers who grew Arabica coffee among their Miang-tea plantations. Data were collected by questionnaires. The statistical analysis was done by using frequency, percentage, minimum, maximum, average and chi-square analysis.

The result showed that the majority of the farmers were male (67.3 %) with the average age of 50.2 years old. Most of the farmers were educated and had education level lower than high school. The major occupation of the farmer was orchard farming. On average the farm labour was 2.3 persons per family, the land tenure was 20.65 rais and the Arabica coffee cultivation acreages was 5.02 rais. Coffee production was 72.85 kilogram per family and income from coffee production was 7,100.29 baht per family. The farmers had 7.62 years of experience on the

Arabica coffee cultivation. On average they attended in the training on the Arabica coffee cultivation technology for 1.71 times per year. Most of the farmers got their loans from two funding agencies for their coffee investment. The supports from other external organizations were at low level. Most of the farmers had knowledge about Arabica coffee cultivation technology at high level.

For the adoption on Arabica coffee cultivation technology, the farmers had high level of acceptance and it was taken into their practices. The farmers had followed the technical recommendations such as the land preparation before planting as well as other cultural maintenances.

The results from the Chi-square analysis showed that only the number of training for Arabica cultivation technology and the farmers' attitudes were related to the adoption of Arabica coffee cultivation technology at the significant level of 0.05.

The problems on the adoption of Arabica coffee cultivation technology were 1) the high input cost such as fertilizers, insecticides and fungicides 2) the cultural and management system such as the spreading of scale insect which reduced the coffee growth 3) the postharvest management such as the lacking of coffee processing knowledge to improve the quality of their coffee produces.

The recommendations to increase the income for the Miang-tea farmers in Royal Project's Extension Program at Pang Ma-O Village was the supporting from the government agencies especially the agricultural extensionists that could recommend suitable practices for their cultural management, pest control, processing including farmers' group management to be the small and micro community enterprise.